

Διαδικασία ΔΙΥ_1: Χρηματοδότηση Πράξεων και πληρωμές

1. Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η απρόσκοπτη ροή της χρηματοδότησης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων σύμφωνα με τον προγραμματισμό και με βάση την πρόοδο υλοποίησής τους, καθώς και η ομαλή και χωρίς καθυστερήσεις διεξαγωγή των πληρωμών προς τους Δικαιούχους των εν λόγω πράξεων.

2. Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα διαδικασία εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της διαδικασίας χρηματοδότησης πράξεων μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Αφορά στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων. Η διαδικασία εφαρμόζεται στο σύνολο των ενταγμένων πράξεων κάθε Προγράμματος.

3. Θεσμικό Πλαίσιο

- Κανονισμός 2021/1060: Άρθρο 74
- Νόμος 4914/2022: Άρθρα 60, 61
- Νόμος 4270/2014: Άρθρα 78, 79 και 80
- ΚΥΑ 134453/23.12.2015 (ΦΕΚ 2857 Β') όπως εκάστοτε ισχύει

4. Περιγραφή

4.1 Ορισμοί

Άμεση πληρωμή: Πραγματοποιείται από τον υπόλογο φορέα/διαχειριστή έργου του ΠΔΕ, μέσω λογαριασμού που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδας (ΤτΕ), απευθείας σε ανάδοχο για παραγωγή έργου, παροχή αγαθών/υπηρεσιών, πληρωμή κρατικών ενισχύσεων (όπως σε φορείς επενδυτικών σχεδίων των αναπτυξιακών νόμων), συμπεριλαμβανομένων και των πληρωμών μισθοδοσίας και μετακινήσεων.

Έμμεση πληρωμή: Η εκταμίευση από το λογαριασμό επενδύσεων του ΠΔΕ που τηρείται στην ΤτΕ για τη χρηματοδότηση νομικού προσώπου ή ενδιάμεσου φορέα προκειμένου να εκτελεστεί συγκεκριμένο έργο.

4.2 Εγγραφή νέων Πράξεων στο ΠΔΕ

Η εγγραφή νέων πράξεων σε συλλογική απόφαση (ΣΑ) γίνεται από τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων (ΔΔΕ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στην ειδική για το Πρόγραμμα συλλογική απόφαση του αρμόδιου για την πράξη Φορέα Χρηματοδότησης, βάσει της σχετικής εξειδίκευσης του Προγράμματος. Οι πράξεις που εντάσσονται στα περιφερειακά Προγράμματα εγγράφονται ως έργα ΠΔΕ σε μία συλλογική απόφαση ανά οικεία περιφέρεια, ενώ οι πράξεις που εντάσσονται σε τομεακά Προγράμματα εντάσσονται αντίστοιχα σε μία συλλογική απόφαση ανά Τομεακό Πρόγραμμα και Φορέα Χρηματοδότησης.

Η εγγραφή γίνεται μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης στο Πρόγραμμα η οποία και αποτελεί αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του ΠΔΕ. Για την επιλογή της ορθής ΣΑ στην απόφαση ένταξης, η ΔΑ συμβουλευεται την εκάστοτε ετήσια εγκύκλιο οδηγιών για την έγκριση, χρηματοδότηση και προγραμματισμό δαπανών του ΠΔΕ, που εκδίδει η ΔΔΕ στις αρχές κάθε έτους. Συγκεκριμένα:

1. Με την οριστικοποίηση της απόφασης ένταξης στο ΟΠΣ δημιουργείται αυτόματα, και μέσω κατάλληλης διεπαφής μεταξύ του ΟΠΣ και του ΟΠΣ-ΠΔΕ (e-pde), ηλεκτρονική πρόταση προς τη ΔΔΕ για ένταξη της πράξης ως έργο στο ΠΔΕ. Για τις περιπτώσεις πράξεων κρατικών ενισχύσεων

επιχειρηματικότητας (ΚΕ) η πρόταση για εγγραφή στη ΣΑ του Φορέα Χρηματοδότησης που γίνεται με την οριστικοποίηση της απόφασης ένταξης πράξεων επιχειρηματικότητας στο ΟΠΣ, περιλαμβάνει τη συνολική ομάδα εγκεκριμένων προς συγχρηματοδότηση πράξεων μιάς Πρόσκλησης, ενώ για τις περιπτώσεις χρηματοδότησης χρηματοδοτικών μέσων, η εγγραφή στη ΣΑ του Φορέα Χρηματοδότησης γίνεται με την απόφαση ένταξης που εκδίδεται βάσει της συμφωνίας χρηματοδότησης.

2. Η ΔΔΕ εξετάζει την πρόταση που έχει αποσταλλεί ηλεκτρονικά και εισηγείται την εγγραφή του έργου στο ΠΔΕ με την έκδοση ΣΑ ή προέγκρισης¹. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που αναρτάται στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ εγκρίνεται η ένταξη του έργου στο ΠΔΕ και τίθεται σε ισχύ ο μοναδικός για αυτό 14-ψήφιος κωδικός (ενάριθμος έργου).
3. Η ΣΑ/προέγκριση αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικής διεπαφής στην Τράπεζα της Ελλάδας και στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και κοινοποιείται ηλεκτρονικά στον Φορέα Χρηματοδότησης της πράξης.

Σε περίπτωση που η πράξη περιλαμβάνει δαπάνες για την αγορά γης/απαλλοτριώσεις, η εγγραφή των δαπανών αυτών πραγματοποιείται σε διακριτό ενάριθμο της ίδιας ΣΑ.

4.3 Κατάρτιση ετήσιου προγραμματισμού ορίων πιστώσεων εγγεγραμμένων πράξεων

Η διαδικασία κατάρτισης του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων καθορίζεται από ειδική νομοθεσία και οι σχετικοί κανόνες, λεπτομέρειες και προθεσμίες ορίζονται στην ετήσια εγκύκλιο οδηγιών για την έγκριση, χρηματοδότηση και προγραμματισμό δαπανών του ΠΔΕ που εκδίδει η ΔΔΕ στις αρχές κάθε έτους. Στην εγκύκλιο δίνονται ειδικές οδηγίες για την εφαρμογή των βημάτων της παρούσας διαδικασίας ανά κατηγορία πράξης και πηγή χρηματοδότησης, καθώς και για ειδικές περιπτώσεις (π.χ. συνεχιζόμενες πράξεις της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, πράξεις Προγραμμάτων του στόχου ΕΕΣ κ.ά.).

Σε εφαρμογή του παραπάνω πλαισίου, στις αρχές κάθε έτους εκδίδονται οι ΣΑ ανά Πρόγραμμα και Φορέα Χρηματοδότησης, με τον προγραμματισμό των ετήσιων ανώτατων ορίων πιστώσεων (πλαφόν) και την κατανομή τους στα έργα με την ανάλυσή τους ανά τρίμηνο.

Την ευθύνη κατάρτισης του προγραμματισμού των ετήσιων και ανά τρίμηνο ορίων πιστώσεων των ΣΑ που αφορούν στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του ΠΔΕ, έχει η κάθε ΔΑ για το Πρόγραμμα ευθύνης της.

Ο προγραμματισμός που καταρτίζει η ΔΑ, μέσω του e-pde για κάθε έργο της ΣΑ, προωθείται από τον/την προϊστάμενο/μήνη της ΔΑ στην αρμόδια Υπηρεσία του Φορέα Χρηματοδότησης, προκειμένου αυτή να συμπεριλάβει τα στοιχεία του προγραμματισμού στην εισήγησή της προς τη ΔΔΕ για εξέταση, ώστε να εγκριθούν από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ο οποίος και εκδίδει τις ετήσιες ΣΑ. Κάθε ΣΑ, με τις εγκεκριμένες ετήσιες και τριμηνιαίες πιστώσεις όπως κατανέμονται ανά έργο (πράξη ή ομάδα πράξεων), κοινοποιείται από τη ΔΔΕ στον αρμόδιο Φορέα Χρηματοδότησης, στην Τράπεζα της Ελλάδας και στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Στην περίπτωση που απαιτείται τροποποίηση της χρονικής κατανομής των πιστώσεων του προϋπολογισμού των ενταγμένων πράξεων, η ΔΑ απευθύνει σχετική πρόταση, μέσω e-ΠΔΕ, προς το Φορέα Χρηματοδότησης. Η πρόταση της ΔΑ για τη χρονική κατανομή των πιστώσεων του προϋπολογισμού των ενταγμένων πράξεων εξετάζεται και εγκρίνεται από το Φορέα Χρηματοδότησης της ΣΑ, σύμφωνα με το ευρύτερο πλαίσιο της διαδικασίας προγραμματισμού των πιστώσεων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), στη βάση πραγματικών αναγκών προγραμματισμού και η

¹ Προέγκριση: Υπουργική απόφαση ένταξης έργου στο ετήσιο ΠΔΕ που περιλαμβάνει ένα μεμονωμένο έργο ή ομάδα έργων, σε χρονική στιγμή προγενέστερη ή μεταγενέστερη της έκδοσης της ΣΑ. Λειτουργεί συμπληρωματικά με τη ΣΑ, έχει την ίδια ισχύ με αυτή και υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς τήρησης των ορίων πιστώσεων.

απαιτούμενη ανακατανομή πιστώσεων πραγματοποιείται μέσω του "e-pde" από την αρμόδια Υπηρεσία του Φορέα Χρηματοδότησης εξασφαλίζοντας την μη υπέρβαση του συνολικού εγκεκριμένου ορίου του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους.

4.4 Έγκριση αιτημάτων - Έκδοση απόφασης χρηματοδότησης

Για τη λήψη χρηματοδότησης, ο Δικαιούχος (ή ο ΕΦ πράξεων Επιχειρηματικότητας ΚΕ), υποβάλλει, μέσω του ΟΠΣ στην αρμόδια ΔΑ/ΕΦ, αίτημα χρηματοδότησης (κατανομής), έντυπο *E.IV.1_1: Αίτημα Κατανομών*. Το ποσό του αιτήματος κατανομής αντιστοιχεί στις διαπιστωμένες ανάγκες πληρωμών ανά υποέργο για τον τρέχοντα μήνα και τεκμηριώνεται, ανάλογα με το είδος του υποέργου, με τα προβλεπόμενα στοιχεία τεκμηρίωσης, σύμφωνα με την εγκύκλιο Οδηγιών για τη Λειτουργία του Κεντρικού Λογαριασμού (με αρ. πρωτ. 71259/19-9-2017). Προϋπόθεση για την υποβολή αιτήματος κατανομής από το Δικαιούχο είναι η συμπλήρωση και οριστικοποίηση του Τεχνικού Δελτίου Υποέργου (ΤΔΥ) στο ΟΠΣ.

Σε ορισμένες περιπτώσεις που συνιστούν ορόσημο για τις πληρωμές, π.χ. στο τέλος του έτους, το αίτημα μπορεί να γίνει με πρόβλεψη προγραμματισμένων πληρωμών και με τεκμηρίωση που αντιστοιχεί στην προτεινόμενη πρόβλεψη.

Το αρμόδιο για την παρακολούθηση της κάθε πράξης ή ομάδας πράξεων στέλεχος της ΔΑ/ΕΦ αξιολογεί το εύλογο του αιτήματος χρηματοδότησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες χρηματοδότησης της πράξης ή/και τις ειδικότερες συνθήκες που υπάρχουν σε κάθε αίτημα χρηματοδότησης και εξετάζοντας την τεκμηρίωση/ αιτιολόγηση του αιτήματος, τις μέχρι στιγμής πραγματοποιηθείσες δαπάνες του Δικαιούχου, τα εγκεκριμένα ετήσια και τριμηνιαία όρια πληρωμών, την πρόοδο υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου της πράξης (ή της ομάδας πράξεων ΚΕ) και την εκπλήρωση από το Δικαιούχο του συνόλου των υποχρεώσεών του.

Με βάση τα προηγούμενα, το αρμόδιο, για την έγκρισή των αιτημάτων στο ΟΠΣ, στέλεχος της ΔΑ/ΕΦ, οριστικοποιεί (ως έχει ή έχοντας διορθώσει ανάλογα) τα αιτήματα χρηματοδότησης, μέσω του ΟΠΣ. Τα εγκεκριμένα αιτήματα προωθούνται ηλεκτρονικά στη ΔΔΕ μέσω διεπαφής του ΟΠΣ με το "e-pde" και βάσει αυτών παράγεται το προτεινόμενο συνολικό αίτημα χρηματοδότησης κάθε ΣΑ του Προγράμματος. Για την οριστικοποίηση των αιτημάτων χρηματοδότησης ενημερώνονται ηλεκτρονικά ο Φορέας Χρηματοδότησης, μέσω του e-pde, και οι Δικαιούχοι (ή οι ΕΦ Πράξεων ΚΕ) μέσω του ΟΠΣ. Με την ίδια διαδικασία υποβάλλονται και τα αιτήματα ανάκλησης χρηματοδότησης ΣΑ, όπου απαιτείται.

Η ΔΔΕ λαμβάνει το αίτημα χρηματοδότησης και, μετά από σχετική επεξεργασία, εκδίδει απόφαση χρηματοδότησης της ΣΑ και κατανομής του ποσού στα έργα. Η απόφαση χρηματοδότησης της ΣΑ, μετά την έγκρισή της, αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικής διεπαφής στην Τράπεζα της Ελλάδας για την εκτέλεσή της, ενώ κοινοποιείται στον Φορέα Χρηματοδότησης της πράξης και στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Με την εκτέλεση της εντολής κατανομής από την ΤτΕ κάθε υπόλογος λαμβάνει γνώση για το ποσό που εγκρίθηκε για κάθε έργο.

Η οικονομική υπηρεσία του Φορέα Χρηματοδότησης που πραγματοποιεί τις πληρωμές καθώς και η κάθε ΔΑ/ΕΦ παρακολουθεί μέσω του "e-pde", σε πραγματικό χρόνο τις κινήσεις των λογαριασμών του ΠΔΕ στην ΤτΕ.

Σε περίπτωση μη πραγματοποίησης πληρωμών, εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται από την εγκύκλιο Οδηγιών για τη Λειτουργία του Κεντρικού Λογαριασμού (με αρ. πρωτ. 71259/19-9-2017, η ΔΔΕ δύναται να προβαίνει σε ανακλήσεις κατανομών.

4.5 Πληρωμές δαπανών

Η διαδικασία πληρωμών των δαπανών του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του ΠΔΕ, καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για κάθε τύπο πληρωμής, καθορίζονται σύμφωνα με την ΚΥΑ134453/23.12.2015 (Β' 2857).

Ειδικότερα, οι Υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση των πληρωμών των έργων (υπόλογοι φορείς/διαχειριστές έργων) προβαίνουν σε ορισμό υπεύθυνων λογαριασμών, προκειμένου αυτοί να εκτελούν τις ηλεκτρονικές πληρωμές (eps), οι οποίες γίνονται υποχρεωτικά επί τη βάση εντολών πληρωμής που εκδίδονται ηλεκτρονικά από τους εισηγητές εκκαθάρισης δαπάνης μέσω e-ΠΔΕ.

Στις περιπτώσεις που οι πληρωμές αφορούν σε έργο ΠΔΕ της Κεντρικής Διοίκησης, οι πληρωμές πραγματοποιούνται με υπόλογο (υπόλογος φορέας/διαχειριστής έργου) την οικονομική υπηρεσία του Φορέα Χρηματοδότησης (π.χ. ΓΔΟΥ Υπουργείων).

Στις περιπτώσεις που η πληρωμή αφορά σε έργο ΠΔΕ νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, για το οποίο ορίζονται τα ίδια τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα υπόλογοι φορείς/ διαχειριστές έργου, η πληρωμή πραγματοποιείται με ευθύνη του νομικού προσώπου.

Σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 60 του ν. 4914/2022, οι ΔΑ δύνανται να ορίζονται, με απόφαση διατάκτη, διαχειριστές έργου/υπόλογοι για τις πληρωμές του ΠΔΕ, ως εξής:

α) Για πληρωμή ποσού προς τελικό δικαιούχο πληρωμής (ανάδοχο κ.λπ.) για παροχή αγαθών/υπηρεσιών ενεργειών τεχνικής βοήθειας με Δικαιούχο την Ειδική Υπηρεσία (άμεση πληρωμή).

β) Για πληρωμή Δικαιούχων δράσεων κρατικών ενισχύσεων (άμεση πληρωμή), για τις οποίες η Ειδική Υπηρεσία ασκεί καθήκοντα διαχείρισης.

γ) Για μεταφορά ποσού έργου του ΠΔΕ προς Δικαιούχο όπως ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, Ενδιάμεσο Φορέα, κ.λπ. (έμμεση πληρωμή - επιχορήγηση) και σε Ειδικό Λογαριασμό (έμμεση πληρωμή – ειδικός λογαριασμός).

Οι πληρωμές όλων των έργων του ΠΔΕ διενεργούνται από τον υπόλογο φορέα (διαχειριστής έργου). Η συγκέντρωση των δικαιολογητικών και η υποβολή τους στην οικονομική υπηρεσία γίνεται από την αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα που υλοποιεί την πράξη (δικαιούχος/συνδικαιούχος). Στη συνέχεια, ο/η εισηγητής/εισηγήτρια εκκαθάρισης δαπάνης του υπόλογου φορέα (διαχειριστής έργου), μετά από έλεγχο των οριστικών και πλήρων δικαιολογητικών, ώστε να διασφαλίζεται η νομιμότητα και κανονικότητα της δαπάνης, εκδίδει μέσω του e-ΠΔΕ εντολή πληρωμής. Τέλος, επί τη βάση της εντολής πληρωμής διενεργούνται, μέσω του e-ΠΔΕ, ηλεκτρονικές πληρωμές (eps) από τον/την υπεύθυνο/η λογαριασμού του υπολόγου φορέα (διαχειριστής έργου). Μετά την πραγματοποίηση των πληρωμών, οι αρμόδιες υπηρεσίες του εκάστοτε Φορέα Χρηματοδότησης εκδίδουν τα συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα (ΣΧΕ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Η Διαχειριστική Αρχή διασφαλίζει, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει διαθέσιμη χρηματοδότηση, ότι ο Δικαιούχος λαμβάνει πλήρως το συνολικό ποσό της οφειλόμενης επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης, σύμφωνα με την παρ. 1, στοιχείο (β) του άρθρου 74 του Καν.(ΕΕ) 2021/1060.

4.6 Δήλωση Δαπανών

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές των δικαιούχων της πληρωμής, θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο Δελτίο Δήλωσης Δαπανών (Ε.ΙΙ.5_1) που θα υποβάλει στη ΔΑ/ΕΦ, μέσω του ΟΠΣ, ο Δικαιούχος της πράξης με τα απαραίτητα συνοδευτικά παραστατικά, σύμφωνα με τη Διαδικασία ΔΙΙ_5: Διοικητική Επαλήθευση δαπανών (πράξεις πλην ΚΕ).

Για τις πράξεις επιχειρηματικότητας ΚΕ η καταβολή της ενίσχυσης στον Δικαιούχο (πληρωμή της δημόσιας δαπάνης) περιλαμβάνεται στο *Δελτίο Δήλωσης Δαπανών (Ε.ΙΙ.5_1)*.

5. Σχετικά έντυπα

Κωδικός	Περιγραφή
E.IV.1_1	Αίτημα Κατανομών